

HOLSTEİN BİR BOĞADA PHALANX RESECTİON'U

Hayrettin Antepliöglu* Faruk Akın** Necdet Güzel***

Resection la phalange chez un taureau Holstein

Resumé: On a obtenu un résultat favorable a la suite d'une résection sur le 1.er phalange due a la suppuration osteomyelite et arthrite formée entre les 2 iém et 3 iém phalanges, se basant sur la méthode PFEIFFER, an doigt lateral du pied, chez un taureau Holstein de 3 ans.

Özet : Bu çalışmada, 3 yaşında, Holstein bir boğada sağ arka ayağın yumuşak ve kemik dokusunda oluşan Arthritissuppurativa ve Osteomyelitis nedeniyle yapılan resecti on (Pfeiffer yönteminden yararlanılarak)'u ve sonucu verilmiştir.

Giriş

Sığırlarda görülen tırnak hastalıkları, önemi bakımından son yıllara kadar equidae'lere nazaran hemen daima ikinci planda kalmıştır. Son senelerde sığırlarda ekonomik değerin giderek artması sonucu, bu gibi hastalıkların dikkatle ele alınması gereğini ortaya çıkarmıştır. Ülkemizde hijyenik koşulları taşımayan ahırlarda barındırılan sığırlarda çoğukez, çıkan bulaşıcı hastalıkların tırnakta lokalizasyonu ve birçok komplikasyonlara sebep olması sığır tırnak hastalıklarını dikkatle incelemeyi gerektirmiştir.

Literatür kayıtlarına göre, kemik nekrozları, ayak ve parmak eklemelerinin irinli yangıları ve irinli tendo kılıfı yangılarında parmak amputation'unun yapılması sağlık verilmektedir (1, 2, 4). Ancak bazı araştırmacılar sığırlarda parmak amputation'larını, hayvanın mezbaha değerinin kendi değerinden daha düşük olduğu durumlarda önermektedirler (4).

---

*Hayrettin Antepliöglu A.Ü.Vet.Fak. Şirurji Kürsüsü Profesörü.

**Faruk Akın A.Ü.Vet.Fak. Şirurji Kürsüsü Doçenti.

***Necdet Güzel A.Ü.Vet.Fak. Uzmanlık Okulunda Dr. Asistan.

Sığırlarda phalanx'ların çıkarılması veya dezartikülasyonu iki yöntemle uygulanmaktadır (1). Birincisi Pfeiffeir (Şekil: 1- a) ikincisi ise Salvisberg (Şekil: 1- 6) yöntemleridir. Birinci yöntemde yalnız phalanx prima'nın bir kısmı alınmaktadır. İkinci yöntemde ise, phalanx 11 dezartüküle edilmektedir.

Bazı araştırmacılar operasyondan önce, ayağın bir süre antiseptik kompresle alınmasını ve hayvana parenteral antibiyotik uygulamasını önermektedirler (1). Uygun bir anestezi yapıldığı takdirde, her iki yönteminde başarılı olduğu bildirilmiştir. Bu amaçla epidural, loko-regional veya daha iyisi bunlarla kombine şekilde genel anestezi uygulamanın başarılı sonuç verdiği açıklanmıştır. Hayvanın operasyon dan sonra çabuk ayağa kalkabilmesi bakımından genel anesteziyi sağlık vermeyenlerde vardır. (4). Operasyon esnasında oluşacak kanamaya karşı incik bölgesine bir garo'nun konmasının yeterli olduğu açıklanmıştır. Tek phalanx operasyonunda, kalabilmesi mümkün enfeksiyon odakları aracılığı ile, hastalığın bacağına yukarı dokularına yayılabileceği düşüncesiyle Pfeiffer yönteminden yararlanılarak her iki phalanx'ın birlikte ampute edilmesi daha uygun bulunmaktadır. Operasyondan sonra dikey ve yatay doğrultularda 6-8 dikişin konması yeterli olmaktadır. Ayrıca operasyon sonrası ayağı tüm olarak içine alan, sıkı bir pansumanla kapatılmasını çok yararlı olduğu belirtilmiştir. Son senelerde, hayvanlarda uygulanan tırnak amputasyonlarından sonra bunların yerine uygun bir protezin konması, hayvanın ayakta durma esnasında ve yürürken hareketlerini düzgün yapmasını sağladığı fikri savunulmuş ve girişimlerde bulunulmuştur. (4).

Materyal ve Metod

Vak'amız 1975 yılında Kliniğimize arka sağ ayağında şiddetli topallık bulunduğu şikayetle getirilen 3 yaşındaki Holstein bir boğadır.

Hayvanda operasyon Pfeiffer yöntemiyle yapılmıştır.

Hasta Kliniğe getirilmeden iki ay kadar evvel Aphta epizootica geçirmiş, sonra iyileşmiş, amma bir komplikasyon olarak arka sağ ayağında topallık belirmiş, ayak giderek şişmiş, sağıtıma baş vurulmuş, fakat sonuç başarılı olmadığından Kliniğimize getirilmiştir.

Bulgular: Hayvanın arka sağ ayağından aşırı derecede topalladığı hatta hareket halinde bu ayağı üzerine basamadığı, topuk eklemine kadar olan kısmın oldukça fazla şişmiş olduğu, lateral tırnak ucunun ayrıldığı, C. coronarium bölgesiyle, ikinci plahan üzerinde

derinliği üç santimetreye varan üç adet, pis kokulu, sarı yeşilimsi irin akıtan fistülün yer aldığı kaydedilmiştir. Hayvanın yeme isteği olmakla beraber, beden ısı 39, 8 C°. olarak ölçülmüştür (Şekil: 2).

Yukarıdaki bulgulara ve radyografik muayenelere göre (Şekil: 3), hastalığın Arthritis purulenta, Exungulatio ve Osteomyelitis suppurativa olduğu anlaşılmıştır.

Sağıtım amacıyla önce, bölge Rivanol ve Efurazin gibi antiseptiklerle beş gün komprese alınmış, ayrıca sıcak hydrotherapie ve bu süre boyunca Strepto-Veticillin uygulaması yapılmıştır.

Enfeksiyon kontrol altına alındıktan sonra, gerekli ön hazırlıklar yapılmış, boğa Rompun enjeksiyonu ile yan (hasta bacak üstte kalmak üzere) yatırıldı. Üst. N. plantaris anestezisi uygulandı, ayrıca sahaya infiltrasyon anestezisi yapıldı. Kanamayı önlemek üzere incik regiosuna garo kondu.

Deriye, parmağın ön tarafında inter digital eksene paralel olmak üzere 12 cm., gene parmağın plantar yüzünde aynı yönde ve ikinci bir ensizyon, sonra bunların distal uçlarını birleştiren ve c. coronarium'a paralel üçüncü bir ensizyon yapıldı (Şekil: 1-C).

Bu sınırlandırılmış deri parçası yukarıya doğru topuğa yakın bir mesafeye kadar diseke edildi, nekroze olmuş dokular (phlexor tendolar V.S.) kaldırıldı, 1. falanx'ın alt 1/3 kısmına gelindi, phalanx prima'dan oblik bir parça ile, 11. ve 111. phalanx'lar kesilip çıkarıldı (Şekil: 4). Nekrotik diokular temizlendikten sonra, yaraya "U" dikişi uygulandı. (Şekil: 5). Regio kalın bir pansumanla kapatıldı kanama kontrol edildikten sonra garo alındı.

Hayvan kaldırıldı boksuna yürütülerek ve operasyon yapılan ayağını da rahat bir şekilde kullanarak götürüldü.

Post-operatif bakım düzenli şekilde uygulandı, hayvana beş gün süre ile antibiyotik uygulandı. Dikişler zamanında alındı ve hasta iyileşmiş olarak sahibine teslim edildi.

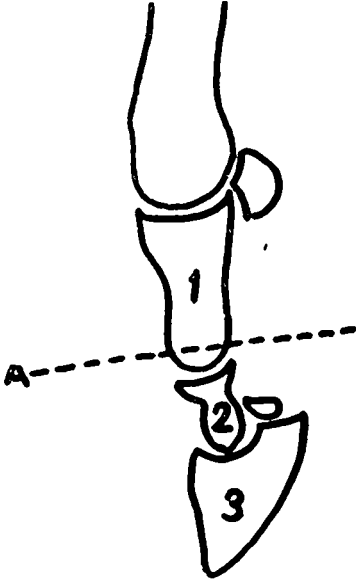
Biz vak'amızda Pfeiffer yöntemini uygulamakla beraber phalanx prima'da oblik bir parçanın alınmasının uygun olacağını (lezyonun durumuna göre) düşünerek klasik yöntemden bir oran dahilinde ayrılmış olduk.

Memleketimizde hemen hemen ilk vak'a olarak yapılan bu operatif tedaviyi olumlu sonucu nedeniyle Teşkilattaki meslektaşlarımıza gerektiğinde sağlık verebiliriz.

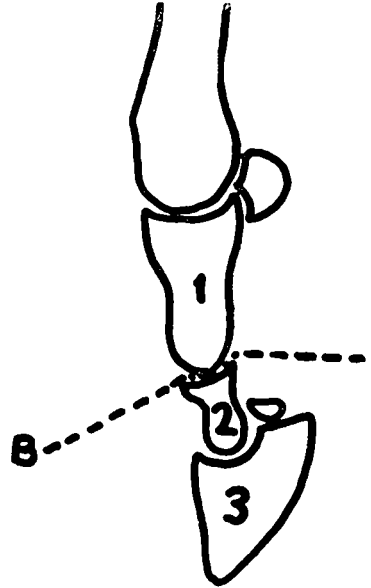
Literatür

- 1- **Artun, B.S.** (1970): *Evcil Hayvanların Operasyon Bilgisi*. Cilt. 2, 537-552, Vet. Fak. Yayınları, A.Ü. Basımevi Ankara.
- 2- **Esperse, Af. G.** (1961): *Amputation (Exarticulation) am vorden und Hinterfuss des Rindes*. Nord. Veyt. Med. 13-20.
- 3- **Sönnichsen, H.V.** (1963): *Amputatio pedis bovis*. Nord. Med. Vet., 15, 881.
- 4- **Villemin, M.** (1969): *Les affections des doigts chez les Bovines*. Vigot Freres Editeurs Paris.

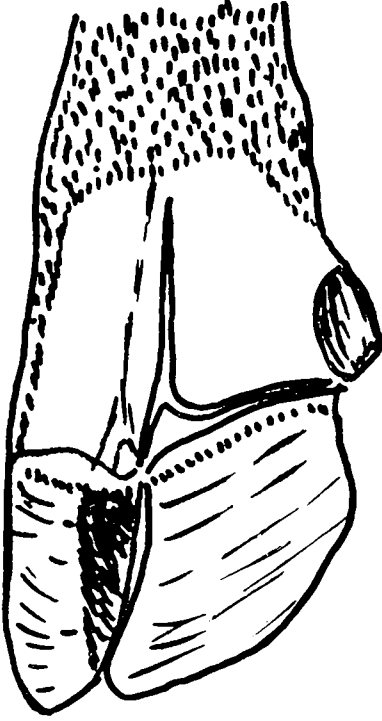
Yazı "Dergi Yazı Kurulu"na 6.2.1976 günü gelmiştir.

Şekil 1-A . Pfeiffer yöntemi şeması. cüü
(Schema de method pfeifer)

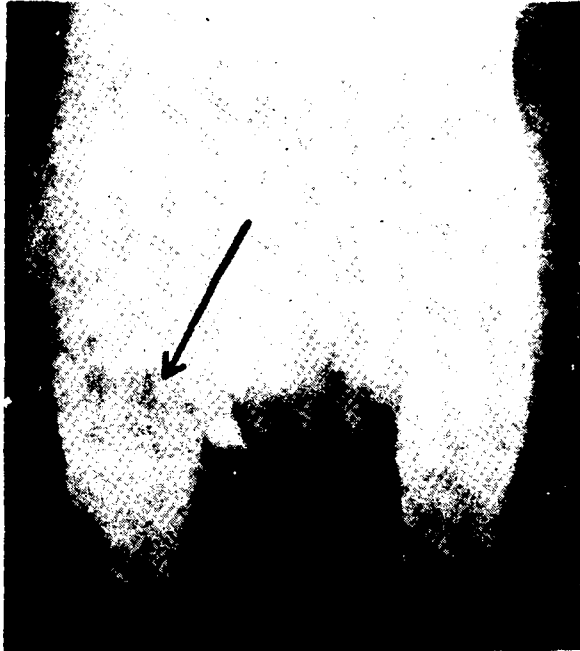
Şekil 1-B . Salvisberg yöntemi şeması.
(Schema de methode Salvisberg)

Şekil 1-C. Ayağa uygulanan ensizyon'ların Şeması (Schema d'incision)

Şekil 2. Ayağın operasyon öncesi durumu. (Vue avant le operasyon du pied)

Şekil 3. Ayağın radyolojik görünümü. (Vue Radiologique du pied)

Şekil 4 . Ayağın amputasyondan sonraki durumu. (Vue de pied apre l'operation)

Şekil 5 . Ayağa dikiş uygulandığından sonraki görünümü. (Vue du aprc application du suture)